

2009–2010, első félév
Sapientia-EMTE, FFM, Kolozsvár

Médiaírás 1.

Oktató: Jakab-Benke Nándor – *benke.nandor@gmail.com*
Órák időpontja: szerda 14–16 (szeminárium).

A tantárgy leírása: A szak profiljához igazodóan a különféle médiumokhoz (de leginkább film) kapcsolódó szövegek írása a tantárgy tétje, alapvetően két írott sajtóműfaj, a recenzió/ismertető, és a kritika elvárásrendszerét tartva szem előtt. A félév során úgymond „fokozatos” felépítést alkalmazunk, az első órákon általános (a tudományos, illetve a publikus szövegre vonatkozó) szövegírási szabályokkal ismerkedünk (Blaskó Ágnes és Hamp Gábor *Írás 1.0* című tankönyve alapján), ezt követi a közösen megnézett/meghallgatott filmekhez, képzőművészeti alkotásokhoz, zenékhez kapcsolódó ismertető és kritikák megírása és megvitatása. A tantárgy része az is, hogy az „ellentábor,” azaz pl. egy forgalmazó részéről elvárható szövegeket írjunk: filmes syllabus, DVD-fülszöveg, stb, így a jól strukturált szöveg elkészítése mellett az is fontos lesz, hogy pl. a stáblistában vagy sajtóanyagokban található angol nyelvű szakkifejezések érthetőek, ismertek legyenek.

Jelenlét: 10 szemináriumon (80%) **kötelező** a jelenlét ahhoz, hogy a diák végső, maximális jegyet kaphasson. Amennyiben a jelenlét **50% (5 alkalom) alatt alakul**, a diák eszik attól, hogy a 2010-2011-es tanévben (beleértve az őszi kiegészítő vizsgaidőszakot) minősítést szerezzen a *Médiaírás* c. tantárgyból. A kötelező és a minimális jelenléti százalékok közti hiányzások egyenként 0,25 pontos levonással járnak a végső jegyből.

Vizsgakövetelmények: A tantárgy végső jegye több részből áll össze: az órákon való aktivitás – a témához való érdembeni hozzászólások, vitakezdeményezés, stb (10%), a kisjátékfilmes írásfeladat jegye (25%), a nagyjátékfilmes írásfeladat jegye (25%), a választható (zene/színház/képzőműv.) írásfeladat (25%), s végül az elkészített sajtóanyagok (15%). A diákoknak hétről-hétre készülniük kell, a feladott szakirodalmi szövegek tanulmányozása, a beiktatott filmek megnézése, valamint az adott írásdag elkészítése révén. Mivel az órák egy része a diákok írásainak a közös megbeszélését, elemzését célozza meg, ezért minden – a tantárgyat felvevő – hallgatónak kötelező nov. 2-án, 16-én és 29-én délután 16 óráig az oktató email-címére elküldeni a másnapi óra témájába vágó írását (csatolt file-ként, rtf-formátumban, a formai követelményeket lásd alább).

Megjegyezendő, hogy az órákon való aktivitáson kívül minden részjegynek legalább 5-ösnek kell lennie, ellenkező esetben a hallgató nem állhat vizsgára, vagy nem kaphat végső jegyet.

Tanmenet:

- 1. hét, szeptember 22.** Bevezetés, a követelmények megbeszélése 1. – *máris elmaradt*
- 2. hét, szeptember 29.** Bevezetés, a követelmények megbeszélése 2. Miért írunk? Retorika. Captatio benevolentiae.

- 3. hét, október 6.** A bekezdések fajtái, a szöveg struktúrája. Logikai érvelésmód, morális érvelésmód.
- 4. hét, október 13.** Ismertető, kritika, recenzió. Milyen a jó (film)kritika? Kiindulópontnak: <http://www.magyar.film.hu/object.fdb5a541-3ab4-45f6-a051-586a9aa6489c.ivy>
- 5. hét, október 20.** Filmkritika a digitális érában. Blogok versus print.
- 6. hét, október 27.** Írásfeladat I. rövidfilmek.
- 7. hét, november 3.** Kiértékelés, javítás
- 8. hét, november 10.** Írásfeladat II. nagyjátékfilm: *Dillinger halott* (1969, Marco Ferreri)
- 9. hét, november 17.** Kiértékelés, javítás
- 10. hét, november 24.** Írásfeladat III. Választható: színház-, képzőművészeti, zenekritika
- 11. hét, december 1.** Kiértékelés, javítás
- 12. hét, december 8.** Filmes syllabus, sajtóanyag készítése.
- 13. hét, december 15.** Kiértékelés. Már elkészült filmek „visszaírása.” szinopszis, treatment.
- 14. hét, december 22.** Végso kiértékelés, jegyadás.

Az írásos feladatok formai követelményei

Kövessük a tanszéki honlapról letölthető útmutatót a dolgozatok szerkesztésére vonatkozóan (az oktatási segédanyagok menüpont alatt a mindenki számára hasznos segédanyagok között található a magyar nyelv helyesírási szabályaival együtt):

<http://film.sapientia.ro/uploads/oktatas/segedanyagok/Utmutato%20dolgozatok%20szerkesztesehez.pdf>

Szakirodalom

Stílus, írástechnika általában

- Aczel, Richard: *Hogyan írjunk esszét*. Bp., Osiris, 2000.
- Blaskó Ágnes és Hamp Gábor: *Írás 1.0*. Typotex, Budapest, 2007.
- Sajtókönyvtár – *Műfajismeret*. MÚOSZ – Bálint György Újságíró-iskola, 1997.
- Szabó Katalin. *Kommunikáció felsőfokon*. Budapest, Kossuth, 1997.
- Adamik Tamás–Jászó Anna–Aczél Petra: *Retorika*. Budapest, Osiris, 2004.

A kritikáról általában

- A művészetkritikáról*. szerk. Nyerges András. Kossuth Kiadó, Budapest, 1989.
- Földes Anna: *A műkritikáról*. In: Bernáth László szerk. *Műfajismeret*. Sajtókönyvtár, Omni Media, Budapest, 1999.
- Komlós Aladár: *Tételes vagy ösztönös kritika?* valamint *Az esztétikai kritika; A kritika és a kritikusok*. In: Uő.: *Kritika és kritikusok*. Nap Kiadó, Budapest, 2004. 32–42. 89–98, 99–107.
- Radnóti Miklós: *Jó ízlés, rossz ízlés*. Előadás a Mindentudás Egyetemén. www.origo.hu/mindentudasegyeteme/radnoti/20030422radnoti21.html

A filmkritikáról

- Georg Seesslen: *A képek káosza. Miért nehéz írni a filmről?* Magyar Lettre. 1997. tél, 27. szám. www.c3.hu/scripta/lettre/lettre27/19sees.htm

Tóth Klára: *Sértődötten vagy önkritikusan*. Beszélgetések a filmkritikáról (Nemeskürthy István, Király Jenő, Bernáth László, Gyertyán Ervin, Sándor Iván, Csetneki Gábor). Filmkultúra 1981/2. 54-67.

A személyes tárgylagosság művészete – román újságírók a filmkritikáról. Filmtett I. évf. 4. szám, 2000. okt. 25–27.

J. Aumont–M. Marie: A filmelemzés meghatározása. In: Vajdovich Györgyi szerk.: *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest, Palatinus, 2004. 9-43.

David Bordwell: *Making Meaning. Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema*. Cambridge, Harvard U. P., 1989.

Jonathan Rosenbaum: *Placing Movies. The Practice of Film Criticism*. University of California Press, 1995.

John E. Moscovitz: *Critical Approaches to Writing About Film*. London, Prentice Hall, 1999.

Tim Bywater–Thomas Sobchack: *An Introduction to Film Criticism: Major Critical Approaches to Narrative Film*. Addison-Wesley Pub Co, 1989.

Film Criticism in America Today: A Critical Symposium. In: *Cineaste*, XXVI, nr. 1. 2000. 27–45.

A kritika az internetes érában

David Bordwell: *Kritikus, helyzetben* (<http://www.filmtett.ro/cikk/878/kritikus-helyzetben-1-resz>
<http://www.filmtett.ro/cikk/879/kritikus-helyzetben-2-resz>)

Kritikák, írások minél nagyobb mennyiségben: a *Filmvilág*, *Filmtett*, *Filmkultúra*, *Cinema*, *Vox*, *Pesti Est* recenziói, filmkritikái; napilapok, kulturális hetilapok filmkritikái; filmes honlapok filmkritikái, recenziói, ajánlói (*magyar.film.hu*, *Cinematrix*, *cinemania*, *Mozinet*, stb.)

http://www.filmtett.ro/lista?modul=cikkek&cikkek_rovat=7

<http://www.filmvilag.hu>

<http://www.magyar.film.hu/object.6805976c-2f63-486d-9e39-89845cdb6dd4.ivy>

<http://index.hu/kultur/cinematrix/kritika/>

<http://www.filmkultura.hu/>

<http://www.geocities.com/firka2003/>